

یاران خدا

یادنامه‌ی شعبانعلی اکبری باصری
شهید عملیات والفجر ۸ - سردار سپاه توحید

دفتر دوم

گردآوری و تدوین:
علی اکبری

سرشناسه: اکبری، علی، ۱۳۳۲ -

عنوان و نام پدیدآور: یاران خدا/ گردآوری علی اکبری.

مشخصات نشر: تهران: ویژه نگار، ۱۳۹۶

مشخصات ظاهری: ج ۳: عکس؛ ۵/۲۱×۱۴ س.م.

شابک: دوره : 0-03-978-600-8306-03؛ ج ۱: 7-04-978-600-8306-04؛ ج ۲: 4-05-978-600-8306-05

ج ۳: 1-06-978-600-8306-06

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

یادداشت: ج ۲ و ۳ (چاپ اول: ۱۳۹۶) (فیا)

مندرجات: ج ۱: آزادگان طایفه‌ی ایلخاس باصری- ج ۲: یادنامه‌ی شهید شعبانعلی اکبری باصری-

ج ۳: یادنامه‌ی رزمندگان و ایثارگران طایفه‌ی ایلخاس باصری.

موضوع: اکبری باصری، شعبانعلی، ۱۳۳۸ - ۱۳۶۴

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - شهیدان

موضوع: Iran-Iraq war, 1980-1988 - Martyrs

موضوع: باصری

موضوع: Baseri (Iranian tribe)

موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - آزادگان - خاطرات

موضوع: Iran-Iraq War, 1980-1988 - Released captives - Stories

موضوع: شهیدان - ایران - فارس - بازماندگان - خاطرات

موضوع: Martyrs -- Iran -- Fars -- Survival

موضوع: ایلات و عشایر - ایران - فارس

موضوع: Nomads Iran-- Fars

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۶ ی۲ الف/د۱۶۴ D R۱۶

رده‌بندی دیوینی: ۹۵۱-۰۸۴۳-۹۲۲

شماره کتابشناسی ملی: ۴۷۲۵۹۱۴

یاران خدا

یادنامه‌ی سردار شهید شعبانعلی اکبری باصری - دفتر دوم

انتشارات ویژه نگار

صفحه‌آرایی: الهام اسحاقی

ویراستار: پوریا بردبارمنش

سال انتشار: ۱۳۹۶

نوبت چاپ: اول

شمارگان: ۱۰۰۰

چاپ و صحافی: چاپ کتیبه ۷۷۵۰۰۶۳۷

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

آدرس: تهران/ کدپستی ۱۵۳۳۸/۶۴۸۶۱/ خیابان خرمشهر/ خیابان شهید عربعلی (نوبخت)

خیابان سوم/ ضلع جنوب غربی میدان سوم/ شماره ۵/ صندوق پستی ۱۴۱۵۵/۳۱۱۱

تلفن و دورنگار: ۸۷۷۶۰۹۴۳ / ۸۷۷۳۴۱۴۷ / info@vijecorp.com

فهرست

۹	پیش‌فتار
۱۱	مقدمه
۱۵	فصل اول - زندگی‌نامه‌ی معیانی‌لی اکبری باصری
۲۳	فصل دوم - وصیت‌نامه‌ها
۴۵	فصل سوم - یادداشت‌های دو هم‌رزم شهید
۱۰۱	فصل چهارم - نامه‌ها و یادداشت‌ها
۱۲۱	فصل پنجم - خاطرات
۱۶۳	ضمائم
۱۶۳	دست‌خط‌ها و یادداشت‌های شهید
۱۶۹	اسناد و مدارک
۱۷۳	شعر در وصف شهدا
۱۷۳	به روایت تصویر

پیش‌گفتار

عملیات والفجر هشت، ساعت: ۲۲:۳۰ بیستم بهمن‌ماه سال ۱۳۶۴ با رمز: لاحول و نه قوة الا بالله العظیم و قاتلوا هم حتی لا تكون فتنة یا فاطمه الزهرا (س)، یا فاطمه الزهرا (س) یا فاطمه الزهرا (س) آغاز شد.

عملیات در محور اصلی، با حرکت یگانگان از سمت جاده‌ی آبادان - اروندکنار آغاز می‌شد. نیروها باید با عبور از پلخانه، پهن و موج‌اروند به سمت شهر فاو هجوم می‌بردند و پس از تصرف آن، از جاده‌ی ابوالخصیب به طرف شهر بصره پیشروی می‌کردند. دو محور دیگر نیز به منظور اجرای تک‌پشتیبانی در منطقه کوشک و شلمچه در شرق بصره طراحی شده بود.

گردان فجر به فرماندهی شهریار جبهه‌ها، مرتضی جابری، از یگان‌های خط‌شکنی بود که نیمه شب بیستم بهمن ماه با عبور از اروندرود و وارد عملات شد و با پاکسازی سنگر به سنگر در آنسوی اروند، زمینه را برای ورود نیروهای ایرانی آماده کرد.

در ساعات اولیه‌ی حمله و در تک اصلی، نیروهای شجاع عواص و سابق‌سواران سلحشور - که خط‌شکن بودند - در تاریکی شب با دلاوری و شجاعت بی‌نظیر از اروندرود موج و سرد و سرکش، عبور کردند و در ساحل غربی در میان نم‌ها، با هجوم بی‌امان خود را به استحکامات و مواضع پدافندی دشمن آغاز نمودند. این نیروها ضمن درگیری با نیروهای متخاصم، وظیفه‌ی باز کردن معابر از میان موانع انبوه مین، سیم‌خاردار، رادار، تله‌های انفجاری - به منظور ورود نیروهای پشت سر به منطقه را بر عهده داشتند.

۱. در این عملیات پنجاه گردان توپخانه، از ارتش و سپاه با تجهیزاتی نزدیک به هزار قبضه توپ، در آتش تهیه شرکت داشتند.

در همان ساعات‌های نخست عملیات، دشمن چنان غافلگیر شده بود که یکی از فرماندهان عراقی، وضعیت نبرد را به رده‌ی بالاتر چنین گزارش می‌دهد: «دشمن (ایران) مانند سیل به وسیله‌ی قایق و بالگرد، نیرو پیاده می‌کند و بازمی‌گردد؛ اگر چاره‌ای نکنید می‌روند ام‌القصر را هم می‌گیرند؛ وضعیت ما بسیار بد است».

عملیات والفجر ۸ یکی از دشوارترین و پیچیده‌ترین نبردهای آبی، خاکی و هوایی بود که ۷۵ روز به درازا کشید و در نهایت با اقتدار و موفقیت به انجام رسید.^۱

تعدادی از نیروها و رزمندگان اعزامی روستای شهیدآباد، از ابتدای عملیات در این نبرد حاضر بودند و به درگیری با دشمن پرداختند. شعبانعلی، رسول، حسین، احمدعلی (فرزند نصرت‌الله)، عبدالحسن و... به همراه تعداد دیگری از رزمندگان در نیمه‌شب، سوار بر قایق شدند تا از اروندرود عبور کنند و شبانه خود را به صفوف دشمن در آنسوی اروند برسانند. آنان مأموریت داشتند استحکامات و سنگرهای دشمن را در سه ریزند و راه را برای عبور نیروهای رزمنده هموار کنند.

علی‌اکبری
(حاج تقی)

۱. تصرف جزیره‌ی استراتژیک فاو در جنوب اروند، آزادسازی ۲۰ کیلومتر مربع از خاک اشغال شده‌ی ایران، تصرف ۷۷۰ کیلومتر مربع از خاک عراق، تصرف سه پایگاه موشکی دشمن - که از آنجا جنوب ایران مورد هدف قرار می‌گرفت -، قطع کامل دسترسی عراق به آب‌های آزاد، تأمین امنیت شمال خلیج فارس و ممکن ساختن تردد شناورهای خودی به بندر امام خمینی (ره)، استقرار نیروهای ایرانی تا ۲۰ کیلومتری بندر ام‌القصر و... از دستاوردهای این عملیات بود. در این نبرد تأثیر دشار ۲۰۰ دستگاه تانک و نفر بر، ۶۰ فروند هواپیما و ۱۰ فروند بالگرد، ۵۰۰ دستگاه خودرو نظامی و ۱۵۰ قبضه انواع توپ دشمن منهدم شد. ۱۴۰ دستگاه تانک، ۱۵۰ قبضه ضد هوایی، ۳۵ قبضه انواع توپ، صدها قبضه خمپاره، دو دستگاه ناوچه موشک انداز، انواع رادارهای پیشرفته، ۳۴ دستگاه خودرو مهندسی و ۳۵۰ دستگاه خودرو نظامی به غنیمت گرفته شد و ۲۱۳۵ نفر از نیروهای عراقی نیز به اسارت رزمندگان درآمدند. چند لشکر مهم و بیش از ۳۰ گردان، تیپ و گارد مخصوص و زرهی دشمن نابود شدند.

مقدمه

فارس به لحاظ شرایط آب و هوایی و تنوع اقلیمی از دیرباز یکی از مهم‌ترین مراکز کوچندگان و مرکز اتنل مسائل عشایری ایران بوده است. ۴ ایل بزرگ قشقایی، خمسه، ممسنی، بویراحمد، ۸ طایفه‌ی مستقل هنوز در استان فارس قلمرو دارند. بعد از ایل قشقایی، ایلات خمسه بزرگترین مجموعه‌ی ایلپاتی استان فارس است؛ که از ایلات اینالو (اینالو)، دزبوی، اسی، عرب و نفر شکل می‌گیرد. ایل باصری از ارکان مهم ایلات خمسه است و مناطق متعددی را شامل می‌شود که طایفه‌ی ایلخاص یکی از آنان است. گذشته‌ی طایفه ایلخاص بنا بر روایت سینه به سینه‌ی پیران روشن‌ضمیر، فقط تا دو قرن اخیر (۱۲۰۰ ه. ش به بعد) مشخص است. قدیم‌ترین اطلاعات مربوط به زندگی اولیه‌ی این طایفه، ولایت فارس است. این طایفه چندی بعد به دلیل نا امنی‌ها مجبور به مهاجرت (در حقیقت فرار) شبانه از فارس به استان کرمان می‌شوند که حکام وقت فارس تعدادی از خانوارها را برمی‌گردانند. پس از مدتی دو برادر به نام‌های علی اکبر و محمد، به همراه خانواده‌هایشان از فارس به اصفهان مهاجرت می‌کنند که آنان در حقیقت منشأ طایفه‌ی فعلی ایلخاص هستند. ادامه‌ی فعالیت بیش از یک قرن در آنجا و چهار مرتبه فرار شبانه‌ی ده‌ها خانوار در سالهای ۱۳۲۶ و ۱۳۲۷ از اصفهان به فارس به دلیل نا آرامی‌ها و چپاول، اسکان اجباری در سال ۱۳۵۰ به خاطر ملی شدن جنگل‌ها و مراتع، قوانین سختگیرانه، تحکیم و باج‌خواهی‌های مأموران دولتی و پشت سر نهادن چندین خشکسالی بخشی از فراز و فرود تاریخی این جمعیت عشایری است.

پایبندی عمیق آحاد طایفه به دین، باورهای مذهبی مستحکم و عامل به احکام شرع بودن، آنان را از سایر ایلات و طوایف متمایز نموده است، این ویژگی را در

زوایای مختلف زندگی آنان میتوان یافت. اوج این تمایز در دوران دفاع مقدس قابل مشاهده است که ایلخاصی‌ها بیش از ۶۵ نفر شهید و ده‌ها آزاده و جانباز را در راه حفظ ارزش‌ها تقدیم کرده‌اند. خانوارهای این طایفه، امروزه در روستای شهیدآباد خرم‌بید فارس، شیراز، اصفهان، برآن شمالی اصفهان، سعادت شهر، حومه‌ی شهرستان مرودشت و ... پراکنده شده‌اند.^۱

کتاب پیش رو، جلد دوم از عنوان «یاران خدا» است که به یاد سردار شهید شعبانعلی در ۵ فصل و یک ضمیمه تنظیم شده است. فصل اول به شرح حال ایشان از کودکی تا زمان شهادت می‌پردازد. وصیت‌نامه‌های چندگانه‌ی شهید در فصل دوم گردآوری شده‌اند که آخرین وصیت‌نامه‌ی ایشان چند روز قبل از عملیات والفجر ۸ و بنا به اصرار هم‌زمان نگاشته شده است. با توجه به روحیات اخلاقی و معنوی شهید، یشار به دین و وصیت‌نامه دارند که در خلال آن به موضوعات مختلفی مانند: مخدومه‌های محالی شهیدآباد، خانواده، همکاران پاسدار، مسائل شخصی و ... می‌پردازد. یادداشت‌های دوران هم‌زمان وی به همراه دکلمه‌ای مستند که از روی نوار پیاده شده است در فصل سوم و نامه‌ها و یادداشت‌های شهید در فصل چهارم گردآوری شده‌اند. فصل پنجم به خادات ستگان، دوستان و هم‌زمان شهید اختصاص دارد. در بخش ضمایم؛ تصاویر، اسناد و مدارک و رتبه‌هایی از نامه‌های ایشان تنظیم شده است. از تمامی کسانی که در گردآوری این مجموعه همکاری داشته‌اند، صمیمانه سپاسگزارم. اسامی تعدادی از آنها در لابه‌لای کتاب و در فصول مختلف ذکر شده است. در این بین مهندس وحید اکبری (برادر شهید شعبانعلی)، رسول، احمدعلی (نصرت‌الله) و روح‌الله اکبری، عبدالله احمدی، اسیر حسن و مهندس محسن عوافی نژاد، احمدعلی (برادر شهید) نقش بیشتری داشتند. از یکایک آنها قدردانی و سپاسگزاری می‌کنم.

علی‌اکبری
(حاج تقی)

۱. علاقمندان برای اطلاعات بیشتر به کتاب طایفه‌ی ایلخاص باصری، نوشته‌ی علی اکبری، محمدعلی اکبری و ... انتشارات تک درخت چاپ سال ۱۹۳۱ مراجعه کنند.